

АНАЛІЗ СТАНУ ТА РОЗВИТКУ ІТ-ГАЛУЗІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В роботі розглянуто стан та тенденції розвитку ІТ галузі України

Ключові слова: ІТ, ІТ-галузь, кібербезпека

Вступ

На сьогодні ІТ галузь займає значну частину ВВП України. Зважаючи на те, що останній рік відбулось суттєве погіршення фінансового стану ІТ компаній, важливим є оцінити їх поточний стан та перспективи розвитку.

Результати дослідження

У широкому розумінні ІТ-сферу пов'язують із діяльністю суб'єктів господарювання, які залучені до процесів комп'ютеризованого створення, зберігання, опрацювання даних, а також управління ними.

Ця діяльність охоплює [1]:

- 1) комп'ютерне програмування, консультування із питань інформатизації, діяльність із керування комп'ютерним устаткуванням;
- 2) видання комп'ютерних ігор, а також іншого програмного забезпечення;
- 3) надання програмних продуктів, у тому числі комп'ютерних ігор, у режимі "онлайн" та надання веб-послуг із доставки програмних додатків, включаючи розповсюдження примірників (копій, екземплярів) програмного забезпечення у електронній формі, у тому числі комп'ютерних ігор, його елементів, оновлень, доповнень та розширень функціоналу;
- 4) освітня діяльність у галузі інформаційних технологій, у тому числі надання вищої, фахової передвищої та професійно-технічної освіти за такими спеціальностями як комп'ютерні науки, інформаційні системи та технології, комп'ютерна інженерія, кібербезпека, наука про дані, а також надання інших видів освіти;
- 5) оброблення даних і пов'язана із цим діяльність, крім надання інфраструктури для оброблення даних та розміщення (хостингу) і послуг з розміщення (хостингу), та діяльність веб-порталів;
- 6) дослідження та експериментальні розробки у сфері природничих і технічних наук щодо інформаційних та інформаційно-комунікаційних технологій;
- 7) проведення маркетингових кампаній та надання рекламних послуг з використанням програмного забезпечення, розробленого за участю резидента Дія Сіті, у мережі Інтернет та/або на пристроях користувачів;
- 8) діяльність організаторів кіберспортивних змагань, кіберспортивних команд, спеціалізованих комп'ютерних центрів та/або клубів, призначених для проведення кіберспортивних змагань, а також студій трансляцій кіберспортивних змагань;
- 9) діяльність постачальника послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів;
- 10) забезпечення кібербезпеки інформаційно-комунікаційних систем, програмних продуктів та інформації, що в них обробляється; розроблення та впровадження організаційних заходів, програмних та апаратно-програмних продуктів, призначених для запобігання кіберінцидентам, виявлення та захисту від кібератак, ліквідації їх наслідків;
- 11) діяльність з проектування (конструювання), дослідження, тестування (випробування) технологій, пристроїв і систем робототехніки з використанням комп'ютеризованих систем управління.

В таблиці 2.1 наведено 10 найбільших ІТ-компаній України за кількістю спеціалістів станом на липень 2023 року. З таблиці 2.1 видно, що 5 з 10 найбільших компаній мають свої представництва в м. Вінниця, 9 з 10 – в м. Київ. Найбільшу кількість представництв в Україні серед ТОП-10 компаній мають ЕРАМ (в 13 областях), SoftServe (в 14 областях), DataArt (в 9 областях).

Практично в усіх ІТ-компаніях досить високим є відсоток технічних спеціалістів, який в ТОП-10 складає від 94% усіх працівників компанії. За кількістю спеціалістів лише перша трійка компаній має

понад 5 тис. працівників, тоді як інші – до 3 тис. працівників. Окрім того, протягом останніх місяців спостерігається суттєве зменшення кількості працівників компаній ІТ-галузі України, пов'язане із зменшенням кількості проєктів, розміщених в Україні через безпекові ризики. За даними [2] в ТОП-50 ІТ компаній України за перше півріччя 2023р. кількість спеціалістів зменшилась на 6,1 тис. чоловік.

Таблиця 1

10 найбільших ІТ-компаній України за кількістю спеціалістів станом на липень 2023 року [2]

Місце	Компанія	Спеціалісти в Україні	Технічні спеціалісти	Відсоток технічних спеціалістів
1	EPAM Київ, Харків, Львів, Дніпро, Одеса, Вінниця, Івано-Франківськ, Полтава, Тернопіль, Ужгород, Херсон, Хмельницький, Чернівці	10 230	9 300	91
2	SoftServe Київ, Харків, Львів, Дніпро, Одеса, Вінниця, Івано-Франківськ, Луцьк, Полтава, Рівне, Тернопіль, Ужгород, Хмельницький, Чернівці	8 326	6 356	76
3	GlobalLogic Київ, Харків, Львів, Миколаїв	6 560	6 140	94
4	Evoplav Київ, Львів	4 011	2 337	58
5	Luxoft Київ, Дніпро, Одеса	3 700	3 000	81
6	Ajax Systems Київ, Харків, Львів, Вінниця	2 899	818	28
7	Ciklum Київ, Львів, Дніпро, Вінниця	2 650	2 310	87
8	Intellias Київ, Львів, Одеса, Івано-Франківськ, Ужгород	2 560	2 065	81
9	DataArt Київ, Харків, Львів, Дніпро, Одеса, Вінниця, Івано-Франківськ, Кременчук, Полтава	2 500	2 150	86
10	ZONE3000 Харків, Львів, Дніпро	2 375	2 232	94

На рис. 1 наведено динаміку загальної кількості спеціалістів у 50 найбільших ІТ-компаніях України, за роками. З рис. 1 видно, що протягом 2017-2022рр. спостерігалось постійне зростання кількості працівників, задіяних в роботі ТОП-50 ІТ компаній України. Разом з тим, найбільша кількість працівників спостерігалась саме в 2022р. і склала 100,3 тис. чоловік, тоді як в 2023р. стрімко зменшилась до 86,3 тис. чоловік. Хоча ця кількість є більшою за кількість працівників, задіяних в

2021р., проте динаміка зменшення кількості працівників залишається незмінною.

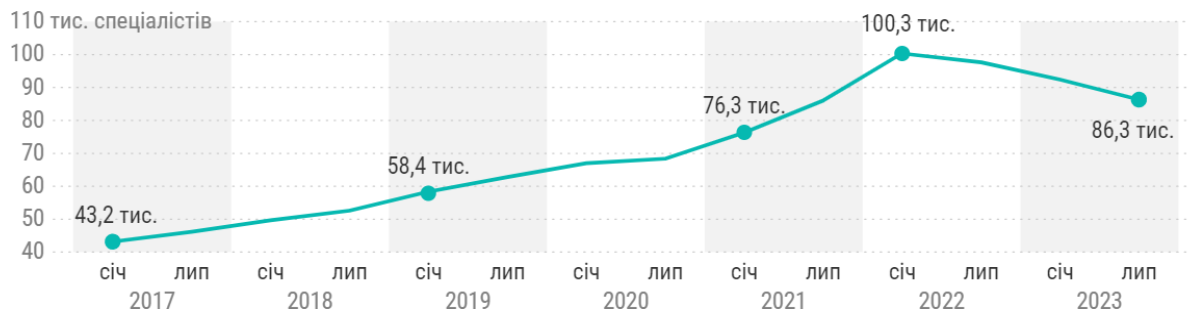

Рисунок 1 – Загальна кількість спеціалістів у 50 найбільших ІТ-компаніях України в 2017-2023 рр. [2]

Разом з тим, незважаючи на те, що в цілому в ІТ-галузі спостерігається зменшення фахівців, окремі компанії набирають працівників. Переважно це продуктові ІТ-компанії (рис. 2).

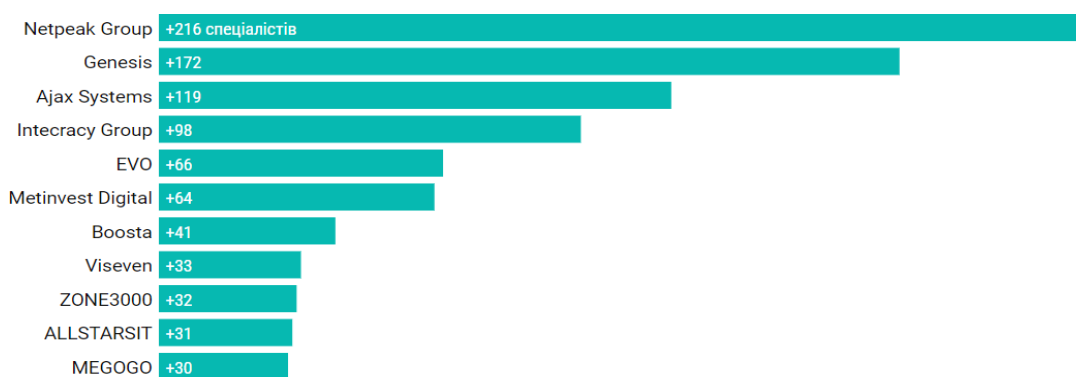

Рисунок 2.2 – ІТ-компанії України, які є лідерами за кількістю додатково найманих працівників [2]

Лідером серед компаній, які незважаючи на всі виклики, продовжують залучати спеціалістів, є Netpeak Group - українська корпорація, що об'єднує компанії зі спільними цінностями.

Проаналізуємо динаміку ІТ-експорту (рис. 23). З рис. 3 видно, що протягом 2017-2022рр. спостерігалось зростання обсягів ІТ-експорту. Незважаючи на кризи та складні обставини обсяг ІТ-експорту в Україні мав позитивну динаміку зростання й в 2022р. склав 7,3 млрд доларів США.

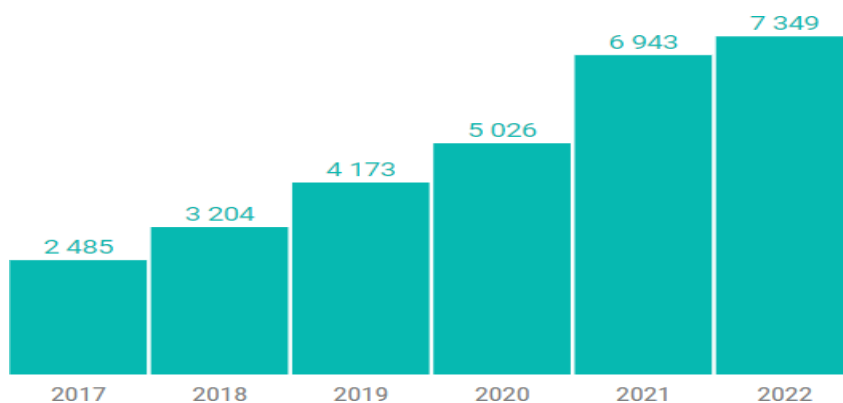

Рисунок 3 – Динаміка ІТ-експорту, тис. дол. США [2]

Динаміка обсягу ІТ-ринку наведена на рис. 4, з якого видно, що протягом 2017-2023рр. спостерігається зростання обсягів продажу ІТ-ринку України.

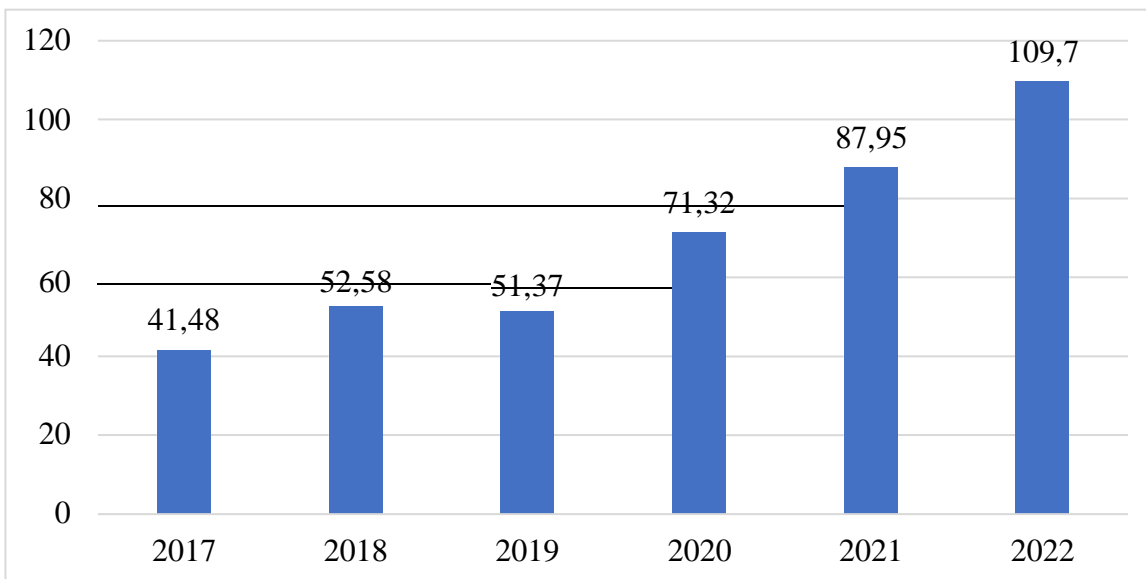

Рисунок 2.4 – Обсяг ІТ-ринку України, млрд грн (складено за даними [3])

При цьому найбільші обсяги продажу спостерігаються саме в 2022р.

Висновки

Таким чином, проведений аналіз ІТ галузі України показав, що протягом 2017-2022рр. спостерігалось постійне зростання кількості працівників, задіяних в роботі ТОП-50 ІТ компаній України. Разом з тим, найбільша кількість працівників спостерігалась саме в 2022р. і склала 100,3 тис. чоловік, тоді як в 2023р. стрімко зменшилась до 86,3 тис. чоловік. До 2022р. зростала й динаміка ІТ-експорту та обсяг ІТ ринку. Проте в 2023р. у зв'язку із значними безпековими ризиками ситуація значно погіршується.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні: Закон України, 1667-ІХ, чинний, редакція від 01.01.2023, підстава - 2811-ІХ. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#Text>
2. <https://dou.ua/lenta/articles/top-50-summer-2023/?from=doufp>
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. <https://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Офіційний сайт ТОВ «Епам Системз». <https://careers.epam.ua/>.

Колесников Юрій Сергійович – магістр, гр. МФКД-22м, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Науковий керівник: **Джеджула Вячеслав Васильович** – доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця.

Kolesnikov Yuriy S. – master, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia.

Supervisor: **Dzhedzula Viacheslav V.** - Doctor of Economic Sciences, Professor of the Department of Finance and Innovation Management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia